

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

במדבר

וידבר ה' אל משה במדבר ... (א, כ)

ישראל קבלו התורה במדבר, שהוא מקום הפקר:

ב לא התורה, נחשב כל העולם הפקר כמדבר והכל יכולין לשלט בו, חס ושלוש. כי באמת הן בכלליות העולם קדם קבלת התורה והן בכל אדם בפרטיות, כל זמן שאינו נוהג כשורה, חס ושלוש, ואינו מקיים את התורה, חס ושלוש, אז העולם והאדם הם בבחינת הפקר, כי אין הפקר גדול מזה כשאין חושבין על אחריותו ותכליתו ומה יהיה ממנו בעלמא דאתי לאחר פטירתו, כי אי אפשר להמלט מן המיתה בשום אופן, כי אפילו כשיבוא משיח במהרה בימינו, גם אז יהיה מכרח כל אדם למות, כמו שאמר רבינו ז"ל בפירוש, שאפילו משיח בעצמו ימות לא כמו שחושבין העולם ששיבוא משיח תתבטל המיתה, כי לא כן הוא כנ"ל, ואם כן מאחר שאי אפשר להמלט מזה, ואז יהיה עולם ארץ לעולמי עד ולנצח נצחים, היש מפקר גדול מזה כשהולך אחר תאוות לבו ומפקיר עצמו מחיים נצחיים, וכמו שאמר רבינו ז"ל ונדפס בשיחות הר"ן, שאמר רבנו ז"ל שהפקרות אין צריכין לעבודת ה' יתברך כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקרות.

ואמר: אף על פי שאצלי אין זה הפקרות כלל, כי אדרבה להפך הוא מפקר, היינו מי שאינו מפקיר עצמו בשביל ה' יתברך זהו מפקר באמת, אך אף על פי כן אפילו מה שנקרא אצל העולם הפקרות וכו' גם זה אין צריכין, כי יכולין להיות איש כשר בלי הפקרות, עיין שם. נמצא שבאמת זה שאינו הולך בדרכי ה', זהו מפקר באמת כי אין הפקרות גדול מזה שמפקיר חיים נצחיים וטוב אמתי ונצחי בשביל שעה קלה בשביל תענוגי עולם הזה שהוא כצל עובר, וכל תענוגיו מערבים במרירות בכעס ויגון ומכאובות, ואין שום אדם שרודף אחר עולם הזה שיהיה לו נחת ותענוג בעולם הזה, כי כל ימיו כעס ומכאובות, כי העולם הזה מלא פגעים וצרות ויסורים ודאגות ומרירות גדול בכל עת ובכל שעה, וכמובא בשל"ה אין רגע בלא פגע אין שבוע אין שמטה וכו' וכו', עיין שם. וכמבאר אצלנו במקום אחר, שבאמת אין נמצא גם אחד שיהיה לו עולם הזה כלל. ובודאי אין טוב באדם כי אם לרדוף תמיד אחר התכלית האמתית תכלית הנצחי, שהוא לעבד את ה' תמיד לסור מרע ולעשות טוב, שזהו טוב אמתי לנצח נצחים.

נמצא מי שאינו מקבל על עצמו על תורה ומצוות הוא בחינת מפקר, ובאמת הוא הפקר כי נסתלק ממנו שמירתו יתברך והכל יכולין לשלט בו, וכמו שמצינו בכלליות ישראל כשחטאו בימי בית ראשון שנבאו להם הנביאים שיהיו כמו הפקר וישלטו בהם העכו"ם, כמו שכתוב בירמיה ל"ד: הנני קרא לכם דרוור נאם ה' אל החרב וכו'. ופירש רש"י שם: הנני קורא לכם דרוור מאתי שאיני אדון לכם ותהיו הפקר אל החרב וכו', וכיוצא בזה בכמה פסוקים; וזהו בחינת חרבן הבית המקדש, כי מחמת עוונותיהם הפקיר ה' יתברך את הבית המקדש, עד ששלטו בו ידי זרים. כי קדם קבלת התורה וכן כשעזבין את התורה, חס ושלוש, ואין מקיימין אותה, חס ושלוש, אזי העולם חס ושלוש בבחינת הפקר, כי עיקר קיום העולם הוא על ידי התורה. וישראל זכו בכל העולם ומלאו על ידי קבלת התורה ובשביל זה קבלו ישראל את התורה במדבר, כי מדבר הוא מקום הפקר, להורות שישראל זכו בכל העולם מן הפקר על ידי התורה, כי קדם קבלת התורה הכל נחשב כמדבר שהוא הפקר. (לקוטי הלכות – הלכות הפקר ונכסי הגר ג', אות א')

במספר שמות ... (ב, א)

זה בחינת מספר בני ישראל כשיצאו מגלות מצרים. וכן כשנפלו בעגל וכו', כמו שפרש רש"י בפרשת במדבר: מתוך חבתן לפנינו מונה אותן כל שעה: כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן לידע הנותרים,

כשבא להשרות שכינתו עליהם מנאן. באחד בניסן הוקם המשכן ובאחד באייר מנאן. ועל כן קורין פרשה זאת קדם שבועות, כמובא בשלחן ערוך (ארוח חיים - סימן תכ"ח), הסימן: מנו ועצרו, כי מספר בני ישראל ומספר הימים שסופרין לעמר הם בחינה אחת, בחינת (תהלים קלט): גלמי ראו עיניך ועל ספרך כלם יכתבו ימים יצרו ולא אחד בהם, כי כל אחד מישראל כלול מכל המידות שהם בחינת ימים, בחינת (שם ל"ט) ומידת ימי. כי כשיוצא הטוב מהגלות צוה ה' יתברך למנותו כדבר החביב שמונין וסופרין אותו כדי שיהיה מעתה שמור וקיים במספר ובמניין ולא יחסר ניצוץ אחד מהם ולא ישלטו עוד בהם זרים, כי כבר נכנס הכל בחשבון הקדשה. שזהו בחינת מספר בני ישראל בכל פעם שיצאו מרע לטוב. כמו כשיצאו מגלות מצרים וכן אחר חטא העגל שחזרה הזמאם כידוע, והצרכו לטהר עצמן מחדש כידוע, לחזר ולהוציא הטוב הכבוס מהרע, על כן צריכין מניין מחדש.

אבל לעתיד כשיתבטל הטמאה כתיב (הושע ב): והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר וכו', כי יהיה אז למעלה מהמספר. כי באמת שרש נשמות ישראל שהם עיקר הטוב, הוא למעלה מהמספר, כי הם חלק אלוק ממעל ששם אין שייך מספר בבחינת (ספר יצירה): ולפני אחד מה אתה סופר. רק מחמת שהנשמות מתלבשות בזה העולם המעשה בשביל הבחירה, ההכרח שיעברו תחת המספר והמניין, כי זה העולם הוא בבחינת רבוי ומניין ועל כן תכף כשברא ה' יתברך את העולם עשה תכף חשבון ומניין מהימים שברא בהם את העולם, כמו שכתוב (בראשית א): ויהי ערב ויהי בקר יום אחד. ויהי ערב וכו' יום שני. וכן כלם.

וזהו (במדבר א): במספר שמות, 'במספר שמות' דייקא, כי צריכין להודיע להטוב הכבוס שמו דייקא שהוא כלול בשם ישראל, כמו שכתוב (ישעיה מד): ובשם ישראל יכנה – אלו הגרים (רש"י). כי כל זמן שזוכר הטוב שמו, עדיין בקל יכולין להוציאו משם. ועיקר השכחה מה ששוכח הטוב מעלתו, הוא מה ששוכח את שמו. וזה בחינת מה שהמת שוכח שמו כשאינו איש כשר באמת (מסכת חבטו הקבר), כי עיקר הוא השם ששורשו שם ה', ומי שמזכיר עצמו בכל פעם ששם ישראל עליו אף אם הוא כמו שהוא, כי אפילו פושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, כי נקרא פושעי ישראל, יש בו התפארות פרטי. ומי שמזכיר עצמו בזה בכל פעם, בקל יוכל לשוב לה' יתברך, כי אין הטוב שלו שוכח מעלתו לגמרי, מאחר שזוכר עדיין ששמו ישראל, אשר כל העולמות נבראו בשבילנו, ובנו נמלך ונתיעץ בבריאת עולמו וכו'. (הלכות סימני בהמה וחיה טהורה - הלכה ד, י"ד)

עצות ותפילות

(לקוטי עצות – מחלוקת ומריבה, יא-יב) המתנגדים והמבזים והמחרפים

יראי-השם, זה מחמת שמקבלים תורה מתלמידי חכמים שאינם כשרים, שהם נקראין שדין יהודאין, שהם מקבלין תורה נפולה שאין לה כח להדריך את האדם בדרך הטוב באמת, ואין משיגים שום תועלת על-ידי תלמידי חכמים כאלו, אדרבא נופלים על ידיהם לכפירות והתנגדות (לקוטי מוהר"ן א', סימן כח).

על-ידי הכנסת אורחים תלמידי חכמים אמתיים זוכין לאמונה, ועל-ידי-זה מתגבר על המתנגדים הנ"ל (שם).

... רבונו של עולם, אב הרחמן והחסד, זכני ברחמיך הרבים שאזכה למדת החסד דקדשה, ואזכה לאחז' ולהתדבק במדתו של אברהם אבינו עליו השלום שהיה עושה חסד כל ימיו. ותזכני ברחמיך הרבים להכניס אורחים הגונים בתוך ביתי ויהיה ביתי בית ועד לחכמים, שאזכה להכניס

כל מדה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב, טו)

טוב להגיד ולשיר נ נח נחמן מאומן לזכות לכל הישועות

אורחים תלמידי חכמים וצדיקים אמתיים לתוך ביתי, ואזכה לקבלם באהבה גדולה ובכבוד גדול ובשמחה רבה, ותזכני לעמדם לפנייהם ולשרתם ולשמעם בעצמי בכל מיני שרות ושימוש. ואהיה תמיד כבוש תחת יד תלמידי חכמים וצדיקים אמתיים ולשמע אותם תמיד, עד שאזכה להיות נכלל במידתו של אברהם אבינו עליו השלום, להיות שלם במידת החסד באמת. ותזכני ברחמיך לאמונה שלמה ולעונה אמתיות, ואזכה להרגיש שפלותי באמת, ואדע באמת כי "אנכי תולעת ולא איש". ותצילני ברחמיך מכל מיני חרפות ובוזיות, ותיתן לי כח להתגבר על כל השונאים והחולקים על האמת לנצח אותם ולהשפילם עד עפר:

● ... ותזכני ברחמיך הרבים וחסדיך העצומים לאמונה שלמה באמת, ואזכה להאמין בך ובצדיקיך האמתיים וביראי השם האמתיים ולא יבא בדעתי שום הרהור ומחשבה להרהר אחריהם חס ושולם, מכל שכן שלא יצא עתק מפי עליהם חס ושולם, ולא אדבר עליהם שום דבור כנגד כבודם, רק אזכה לכבדם ולפארם תמיד באמת, בגופי ונפשי ומאדי, בכל מיני כבוד ויקר ותפארת. ותזכני ותעזרני ותצילני שלא יהיה נשמע לאוזני שום דברי תורה היוצאים מפי תלמידי חכמים שאינם הגונים וכשרים, שהם נקראין "תלמידי חכמים שדין-יהודאין", ותרחיקני ברחמיך מהם, ולא אשמע ולא אקבל תורה מהם, ותרחיקני ותבדילני ותפרישני מגבולם, מהם ומתלמידיהם. ותציל אותי ואת זרעי ואת זרע זרעי ואת כל עמך בית ישראל, מכל מיני התנגדות חס ושולם כנגד יראי השם, שלא ימצא בנו שום מתנגד וחולק על יראי השם האמתיים, ולא יתגלגל על ידינו חס ושולם שום חרוף ובוזיון כלל ליראי השם באמת, רק נזכה לכבדם בכל מיני כבוד, להחזיקם ולסומכם בכל מיני סמיכה, ונזכה למסר נפשנו ומאדנו עבור יראי השם באמת (לקוטי תפילות א' – מתוך תפילה כח):

מחמת עיכובים מההר והגשר כנזכר לעיל על ידי זה השגתי אותם, וחזרתי ובאתי לפני הדרת קדשתו וזכרונו לברכה וחברי רבי נפתלי כשראה שאני רץ אחרי רץ גם כן אחרי, ובא הוא גם כן לפני רבנו וזכרונו לברכה ועמדנו שם לפניו אנחנו שלושה והסביר לנו פנים.

ענה ואמר: מה אתם רוצים? או שאברך אתכם או שאמר לכם תורה? ענית ואמרת: הברכה תברכו אותנו אם ירצה השם כשתחזרו לביתכם אך תורה תאמרו לנו מיד כי ידעתי שאם לא נשמע מיד היא פסידא דלא הדר על כן בחרתי שיאמר תורה. ענה ואמר: אספר לכם מה שאני נוסע. ואז גילה לנו הסוד מהצדיקים, שכל אחד בונה משכן וכו', שהוא מתברר להתורה "אזמרה לאלקי", ששמעתי מפיו הקדוש בשמיני-עצרת העבר, כנדפס בסימן רפ"ב, וסיים: באמת אמרו: החזן רואה היכן התינוקות קורין (ועדיין איני יודע מה שייכות יש לזה לנסיעתו ללמברג, רק מעט דמעת מתנוצץ לי איזה רמז בעלמא מזה), וכשסיים התורה, קיבל רשות מאתו ר"מ זה, שעמד שם בתחילה, ואחר-כך נשק אותו בידו, ואחר-כך קבלתי אני רשות ונשקתי בידו, וכן חברי רבי נפתלי אחרי קבל רשות ונשקו בידו ואז נסע מאתנו לדרכו ללמברג, ואנחנו רצנו אחרי, וכל זמן שראיתי בעיני העגלה, רצתי אחרי, עד שנתעלמה מעיני, ואז חזרתי ועדיין לא התפללתי שחרית, והיינו רחוקים מהעיר, והזמין לנו השם יתברך עגלה, שהלכה להעיר, וחזרנו עמה להעיר והתפללנו ברוך השם, שגמל עמי חסדו לנצח וזכני לכל זה...

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

שיחות

... רב מוטל (מסלונים) ראה הבין שאני אין לי לחם לאכול, הוא היה בעל רחמים, הוא הלך, אצל החסידי סלונים היה אחד אופה, שהיה אופה לחם, אז הוא הלך אצלו, קראו אותו רב מנדל וועק, רב מוטל (מסלונים) ראה שאני אין לי לחם לאכול, אמר: "לחם מגיע לו... אני צריך לתת לו לחם, וככה היה, הוא הלך להאופה ואמר לו, האופה היה מחסידי סלונים, זה חבר שלו, אמר לו: "תיתן על חשבוני לישראל בער כל יום כיכר לחם, בכל ראש חודש תיתן לי חשבון, אני אשלם לך", כך היה.

אני ישבתי בחצר שלו, היה לי מטבח קטן, אבל המטבח היה בלי אדם, אז אני באתי אליו: "כמה אתה רוצה להשכיר לי המטבח?", אז הוא אמר לי איזה סכום קטן, אני לקחתי. אבל אין לי גם הסכום הקטן, אמרתי לו: "אל תדאג, אני אשלם לך", הוא נתן לי את המטבח, ואני מצאתי איזה תיבה שבורה, ולקחתי לתוך המטבח, והיה לי איזה תיבה בשביל שולחן. נתתי איזה סמרטוטים על הרצפה, אני ישבתי על הרצפה ואמרתי "ליקוטי תפילות", תהלים... רב מוטל (מסלונים) ראה את הדירה שלי, את המטבח, ואיך אני, אני עוסק ב"ליקוטי תפילות", אינו ברסלב, והוא רואה שאין לי לחם לאכול, והאישה בצפת אצל ההורים שלה, ואני שמח, "מה זה? איזה חיים זה? מה זה?", אז הוא לא הבין את זה, מהיכן אני לוקח את זה?

על-כל-פנים השם יתברך ריחם עלי, והשכן שלו שהיה גר על יד רב מוטל, יצא לדירה אחרת, אז הוא ידע שאני, אין לי דירה ואין לי אישה ואין לי כלום, אז הוא שכר הדירה מבעל המטבח, הוא היה הבעל הבית של כל החצר של רב מוטל, הוא שכר את הדירה בשבילי. הוא בא אלי וסיפר לי, שהוא שכר לי דירה, "תכתוב לאשתך שתבוא", אמרתי לו: "טוב, דירה יש קירות, אבל אין שולחן, אין לי כסא, אין לי שום דבר! איך אני אכתוב לה שתבוא?", אז הוא הכה אותי ואמר לי: "זה לא עסקך, אני אתן לך רהיטים, דירה עם רהיטים, יהיה לך כסאות ויהיה לך שולחן ועם מיטה, תכתוב שתבוא", וככה היה. בטבריה היה נהר מצוין, ואני לא ידעתי שהוא ברסלב, הוא נתקרב לרבנו הקדוש, ואני לא ידעתי, הוא שמע שאני סובל, אז היה מתקרב אלי, והוא היה גיבור וחכם, אני חשבתי שהוא מתלוצץ, שהוא לץ, בעל ליצנות, הוא אוהב אותי להתלוצץ ממני, אצלו היה חסידות כלום, נודע לי, הוא סיפר לי: "שאיני ברסלב, אני ראייתי זוג מרוסיה, שבאו מרוסיה, והם קמו בחצות לילה ואמרו חצות לילה, והם קירבו אותי לברסלב". רב מוטל (מסלונים) הביא את זה הנגה, והיה לו במחסן כמה כיסאות שבורים, היה מומחה גדול בנגרות, והוא עשה הרהיטים, היו חידוש בטבריה, היה לי כיסאות ושולחן...

2018

מכתב

(אפי הנחל א' - מכתב נ', המשך)

... כל התאוות ומדות

רעות של האדם ממררים חיי האדם, שעל-ידי זה האדם כמו תועה במדבר ממש במקום תוהו ובוהו וחשך, וכל זה אי אפשר לתקן רק על-ידי הצדיק האמת שהוא סוד העולם.

לב איש הישראלי בפנימיותו בודאי הוא בוער תמיד לה' יתברך ולתורתו באמת, אך השטן והחכמות רעות מתגבר בכל פעם נגד הטוב שבאדם ורוצה להטרידו משני עולמות על-ידי תאוותיו והבליו, וכל מה שחותר ומתגבר כנגדו - הוא מתגבר ביותר, על-

כן הוא מלחמה גדולה וארכה מאד. אבל אף-על-פי כן בודאי היה האדם מתגבר על הרע, אך המניעה הגדולה ביותר הוא המלך זקן וכסיל הטמא, החכם להרע, בחינת בלעם, שמחמת רבוי זממת תאוותיו הרעות בפרט תאוות ניאוף, היה לו גם רוח גבוהה ועין רעה וכו', שזה בחינת קנאה ותאוה וכבוד. ולא די לו בכל זה שנתעה כל-כך וטמא את עצמו כל-כך, עוד הסית והדיח אותו יצרו הרע והטמא עד שעמד נגד הצדיק האמת בחינת משה רבנו, והתקנא בו מאד ורצה להסתיר ולהעלים את אורו לגמרי מישראל. וממנו משתלשלים כל צרות וגלות ישראל וכל הקלקולים וכל הפגמים מאז ועד עתה שאנו בדור החשך המר הזה. אבל רבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום, ולעולם ידו על העליונה וגומר ומנצח תמיד, ושפת אמת תיכון לעד.

המעתיק המתפלל תמיד על שלומו והצלחתו בזה ובבא, מחכה ומצפה להתראות בפורים בשמחה ורקודים והמחאת כף בהנגון והשיר שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד אור הצדיק. **ישראל דב אודסר**

סיפור

(ספר ימי מוהר"ת [רבי נתן] - סימן כו, המשך)

... אחר כך בבוקר עמד בזריזות, ולא רצה לדבר עוד עם שום אדם ונסע בזריזות מיד, ואנחנו עדיין היה בוער לבבנו לחזור ולהשביע עינינו בראיית פניו הקדושים ולשמע עוד דבורים מפיו הקדוש, והוא נסע במהירות מהאכסניא, ואני התחלתי לרדוף אחר העגלה, אף על פי שבודאי קשה להשיג ברגלים עגלה עם סוסים חזקים, אף על פי כן אמרתי ויהי מה ארוצה, אולי יסבב השם יתברך שאזכה להשיג העגלה וכן הוה שרצתי אחר העגלה כבדת ארץ ואחר כך הגיעו לאיזה הר והורידו העגלה לאט כנהוג ואחר כך עברו איזה גשר ושם הקדים עצמו אחד מאנשי-שלומנו ועמד שם כדי לחזור ולהתראות פנים עם רבנו זכרונו לברכה כי ידע שרבנו זכרונו לברכה לא ירצה לדבר עמו בהאכסניא על כן הקדים עצמו לשם ומחמת זה נתעכב רבנו זכרונו לברכה מעט שם וגם